Operációs rendszerek Bsc

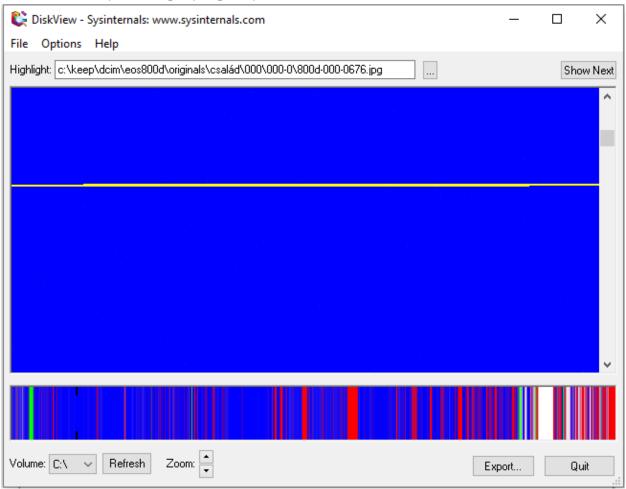
3. gyakorlat (A) 2021. 02. 24.

Készítette:

Molnár Balázs Bsc programtervező informatikus KFIXBJ **2. feladat -** A felsorolt eszközök közül minden eszköz esetén töltse le, futtassa - és írja le a program szolgáltatásait és a futtatás eredményét egy-egy mondattal.

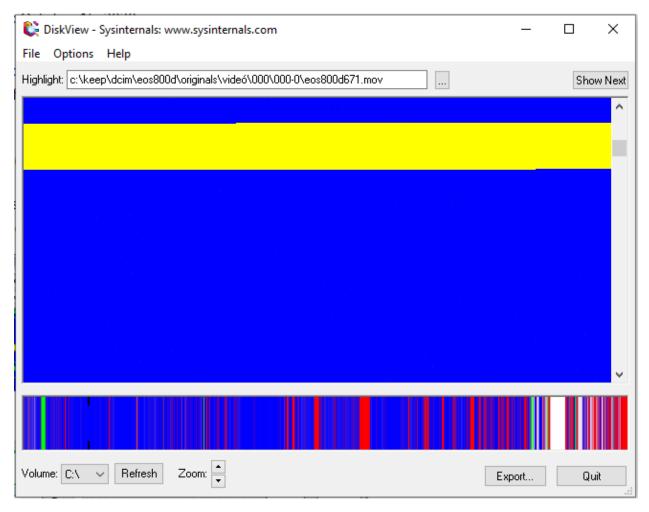
1 File and Disk Utilities

1.1 DiskView (külső segédprogram)

A segédprogramban a lemezünk egyes partícióin foglalt területeket vizsgálhatjuk.

A fenti képen egy fénykép fájl látható, a program kiírja az elérési útvonalat is.

A lemezen a fényképeket tartalmazó mappa több fájlja is egymás után helyezkedik el, így találtam egy videófelvételt, amely láthatóan több helyet foglal a lemezen, ami logikus.

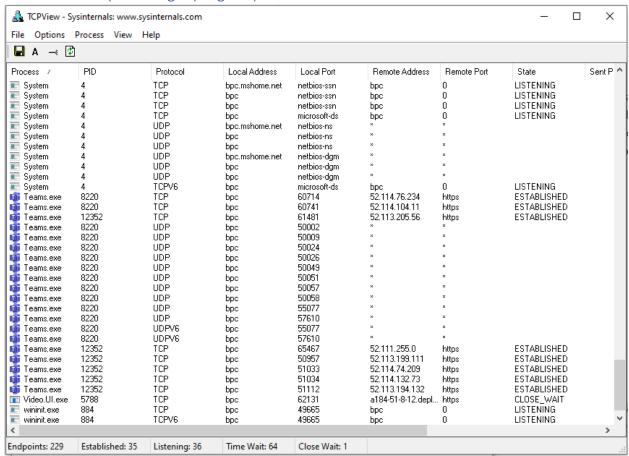
Belső segédprogramokkal ilyen részletességgel nem vizsgálható a lemezünkön a fájlok elhelyezkedése, a fájlkezelő csak elérési útjuk szerint jeleníti meg a fájlokat.

A következő két program belső segédprogram, azonban a lemez karbantartásával foglalkoznak, részletes információkat nem kapunk a fájlokról.

🎦 Defragment and Optimize Drives	12/7/2019 10:09 AM	Shortcut	2 KB
🔚 Disk Cleanup	12/7/2019 10:09 AM	Shortcut	2 KB

2 Networking Utilities

2.1 TCPView (külső segédprogram)

A TCPView programban a Gyakorlat Teams hívásának kapcsolatait kerestem ki, láthatóak TCP és UDP kapcsolatok is.

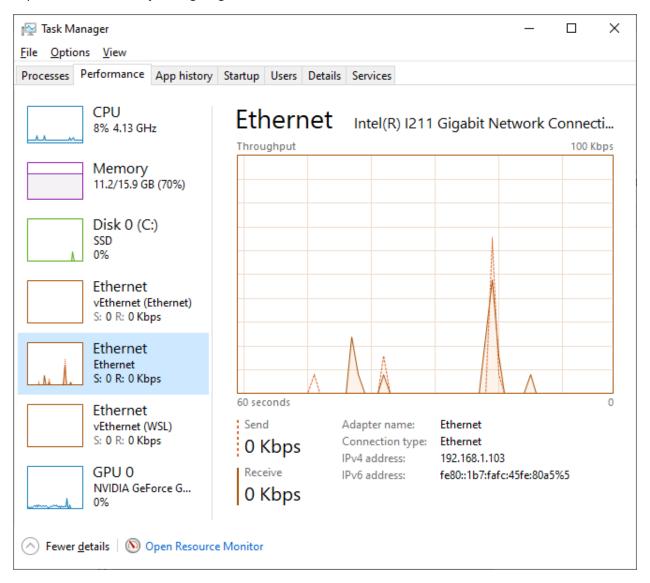
A TCP kapcsolatok általában a szöveges állományok, dokumentumok küldéséért felelősek.

Az UDP kapcsolatokon keresztül valószínüleg a hívás hang és videó stream-jei kapcsolódnak.

Egyéb hálózati kapcsolatokat elemző programra példa a WireShark.

2.2 Task Manager (belső segédprogram)

A hálózatot a Task Managerből is vizsgálhatjuk, de itt csak összesített használatot látunk, az egyes kapcsolatokat nem tudjuk megvizsgálni.

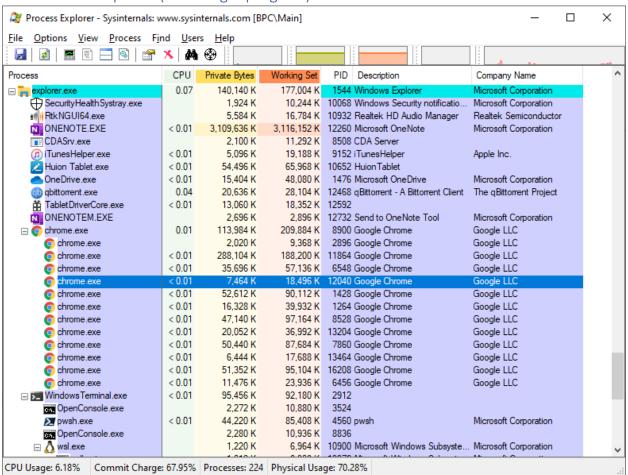

Illetve az egyes alkalmazások hálózathasználatát is követketjük, szintén összesítve, Mbps-ban.

^		10%	70%	0%	0%
Name	Status	CPU	Memory	Disk	Network
Apps (12)					
> 🖅 Autostart program viewer (32 bit)		0%	26.6 MB	0 MB/s	0 Mbps
> (Google Chrome (13)		0%	438.8 MB	0 MB/s	0.1 Mbps
> N Microsoft OneNote		0%	2,936.7 MB	0 MB/s	0 Mbps
> iii Microsoft Teams (7)		0%	1,036.5 MB	0 MB/s	0 Mbps
> Microsoft Word		0.2%	96.9 MB	0 MB/s	0 Mbps
> 💸 Sysinternals Diskview		0%	970.5 MB	0 MB/s	0 Mbps

3 Process Utilities

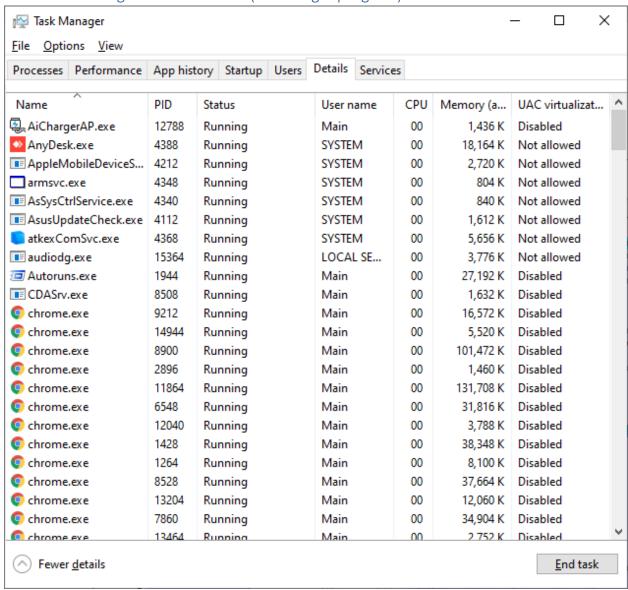
3.1 Process Explorer (külső segédprogram)

A segédprogramban a processzek állapotát követhetjük, erőforrás használat szerint, láthatjuk a CPU, memória használatot, a fenti grafikonok mutatják emellett az I/O és GPU használatot.

A jelenleg futó processzek közül a legtöbb memóriát a OneNote használta a képernyőfelvétel készítésekor.

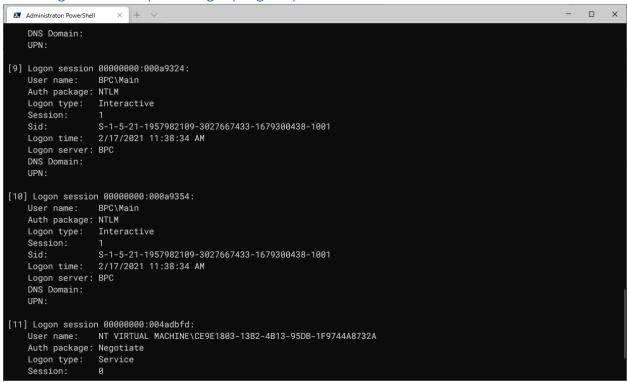
3.2 Task Manager – Details nézet (belső segédprogram)

A Details nézet hasonló információkat mutat a processzekről, a memória itt nincs Private Bytes és Working Set szerint részletezve, de látjuk a processzt inditító felhasználó nevét.

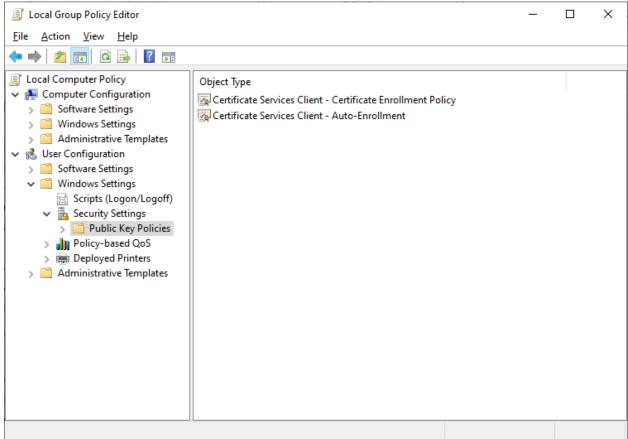
4 Security Utilities

4.1 LogonSessions (külső segédprogram)

A LogonSessions-ben a beléptetett személyeket/entitásokat látjuk, melyekből meglepően sok van. Nem csak az aktuálisan használt felhasználói fiók van beléptetve, és az aktuális felhasználónak több logon session-je is van (a képen a [9]-es és a [10]-es).

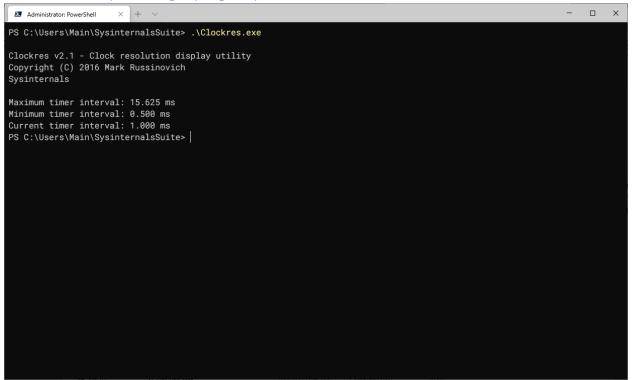
4.2 Local Group Policy Editor (belső segédprogram)

A Group Policy Editor-ben a felhasználók és a számítógép (biztonsági) beállításait kezelhetjük, engedélyezhetünk, letilthatunk, konfigurálhatunk funkciókat.

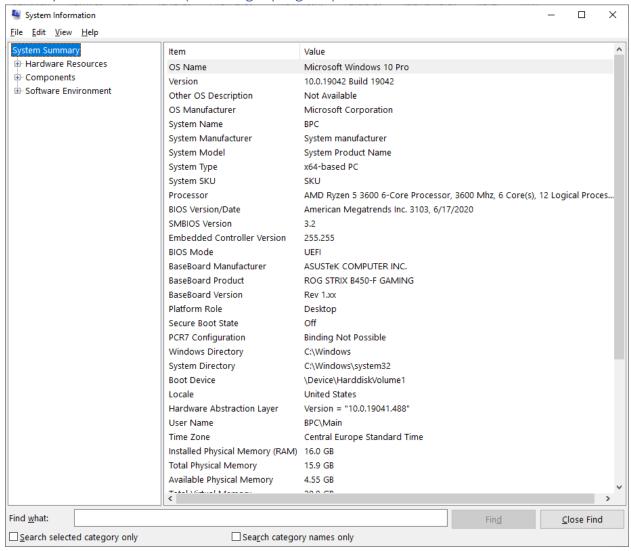
5 System Utilities

5.1 ClockRes (külső segédprogram)

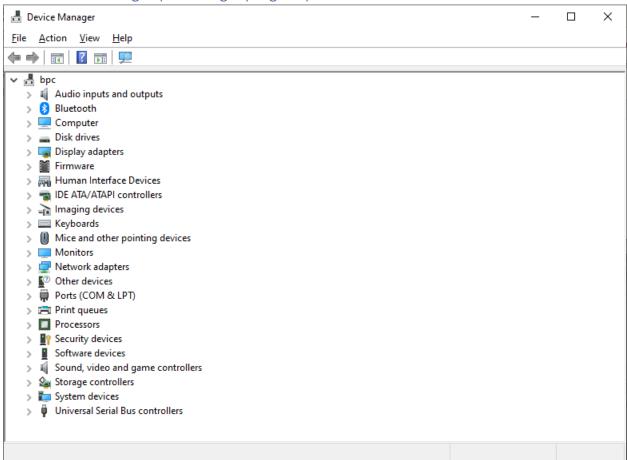
A ClockRes segédprogram segítségével lekérhetjük a rendszeróránk felbontását. Erre akkor lehet például szükségünk, ha pontosan szeretnénk mérni egy algoritmus végrehajtási idejét, ekkor a programunk maximum ekkora felbontással mérhet.

5.2 System Information (belső segédprogram)

A System Information programmal a rendszerünk alapadatait tekinthetjük meg.

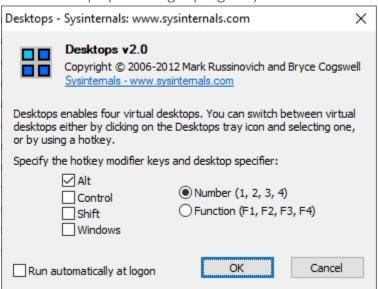
5.3 Device Manager (belső segédprogram)

A Device Manager megjeleníti a gépünkben található hardware eszközöket, ezek tulajdonságait, lehetőséget ad az illesztőprogram ellenőrzésére, frissítésére.

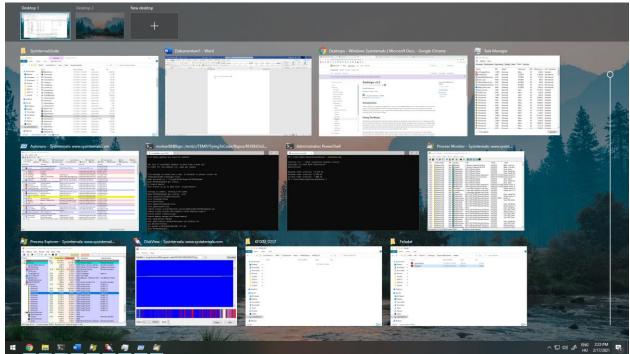
6 Egyéb segédprogramok

6.1 Desktops (külső segédprogram)

A Desktops virtuális asztalok létrehozását teszi lehetővé, ez manapság a Desktop OS-ekben alapértelmezetten megtalálható. Beleértve a Windowst is (Win 10-től kezdve).

6.2 Win + Tab (belső funkció)

A Windows-ban a Win + Tab billenytűkombináció segítségével virtuális asztalokat hozhatunk létre, ill. nyitott ablakokat vihetünk egyik asztalról a másikra.

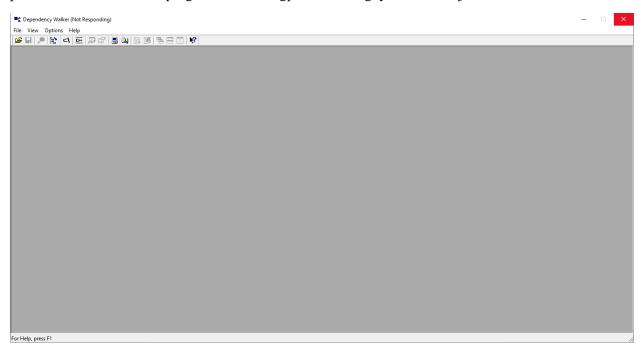
4. feladat - A Dependency Walker segítségével végezze el a következő feladatokat.

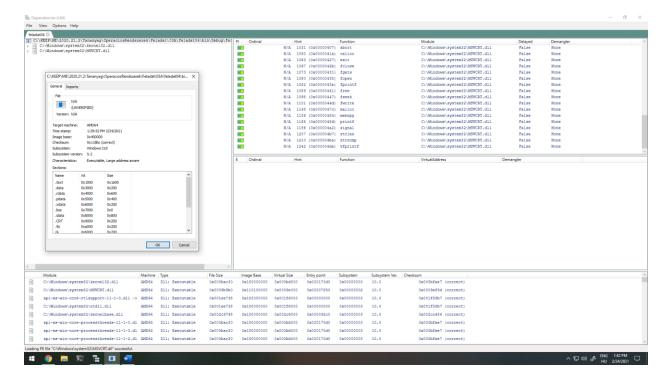
Nyissa meg a neptunkod.exe fájlt!

- a.) Vizsgálja meg, hogy a neptunkod.exe milyen API hívásokat használ a kernel32.dll-ből (Win alrendszer DLL)!
- b.) Milyen függőségei vannak a kernel32.dll-nek!
- c.) Keresse meg NTDLL.DLL-t! Mi ennek a szerepe? Vizsgálja meg az exportált függvényeket, milyen információkat kap az NT API-ról!

Forrásfájl: KFIXBJ.c

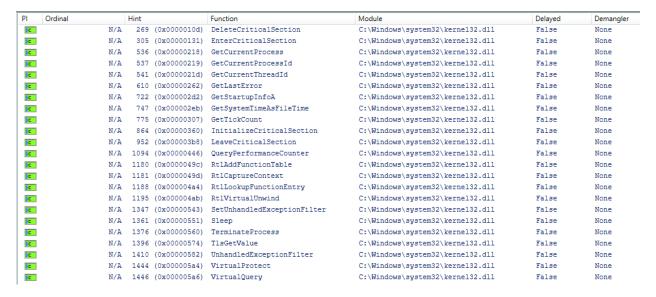
A Dependency Walker segítségével nem sikerült elemeznem a KFIXBJ.exe fájlt, mivel többszöri próbálkozás után is leáll a program, mikor megpróbálom megnyitni a .exe fájlt.

Mivel a Dependency Walker nem működött, letöltöttem egy alternatív Dependencies programot (https://github.com/lucasg/Dependencies), melyben a fenti eredményt kaptam. A függőségek között a kernel32.dll és az MSVCRT.dll szerepel.

a.) Vizsgálja meg, hogy a neptunkod.exe milyen API hívásokat használ a kernel32.dll-ből (Win alrendszer DLL)!

A hívások között vannak a processzel kapcsolatosak. A program elindításakor a felhasználó létrehoz egy processzt, a különböző API hívásokban pedig lekérésre kerül a processz objektum és az azonosítója (GetCurrentProcess, GetCurrentProcessId). A program futásának végén a processzt meg kell szüntetni, erre szolgál a TerminateProcess hívás.

A hívások között sokszor szerepel a Critical Section (pl. InitializeCriticalSection, EnterCriticalSection, LeaveCriticalSection, DeleteCriticalSection). A Critical Section a közös erőforrásokhoz (pl. lemez) való hozzáférés kizárólagosságát biztosítja, azaz, hogy egyszerre csak egy processz és (párhuzamos program esetén) annak csak egy szála használhassa az erőforrást.

A Sleep hívás biztosítja, hogy a program tudjon várakozni.

b.) Milyen függőségei vannak a kernel32.dll-nek!

```
C:\Windows\system32\kernel32.dll
     api-ms-win-core-rtlsupport-11-1-0.dll -> C:\Windows\system32\ntdll.dll
   C:\Windows\system32\ntdll.dll
   C:\Windows\system32\kernelbase.dll
D
   api-ms-win-core-processthreads-l1-1-0.dll -> C:\Windows\system32\kernel3
   api-ms-win-core-processthreads-11-1-3.dll -> C:\Windows\system32\kernel3
     api-ms-win-core-processthreads-11-1-2.dll -> C:\Windows\system32\kernel3
   api-ms-win-core-processthreads-l1-1-1.dll -> C:\Windows\system32\kernel3
   api-ms-win-core-registry-11-1-0.dll -> C:\Windows\system32\kernelbase.dl
   api-ms-win-core-heap-l1-1-0.dll -> C:\Windows\system32\kernelbase.dll
     api-ms-win-core-heap-12-1-0.dll -> C:\Windows\system32\kernelbase.dll
     api-ms-win-core-memory-l1-1-1.dll -> C:\Windows\system32\kernelbase.dll
Þ
   api-ms-win-core-memory-l1-1-0.dll -> C:\Windows\system32\kernelbase.dll
Þ
     api-ms-win-core-memory-11-1-2.dll -> C:\Windows\system32\kernelbase.dll
     api-ms-win-core-handle-11-1-0.dll -> C:\Windows\system32\kernelbase.dll
   api-ms-win-core-synch-l1-1-0.dll -> C:\Windows\system32\kernelbase.dll
   api-ms-win-core-synch-l1-2-1.dll -> C:\Windows\system32\kernelbase.dll
     api-ms-win-core-synch-11-2-0.dll -> C:\Windows\system32\kernelbase.dll
     api-ms-win-core-file-11-1-0.dll -> C:\Windows\system32\kernelbase.dll
   api-ms-win-core-file-11-2-0.dll -> C:\Windows\system32\kernelbase.dll
Þ
     api-ms-win-core-file-11-2-2.dll -> C:\Windows\system32\kernelbase.dll
     api-ms-win-core-file-l1-2-1.dll -> C:\Windows\system32\kernelbase.dll
   api-ms-win-core-delayload-11-1-0.dll -> C:\Windows\system32\kernelbase.d
   api-ms-win-core-io-l1-1-0.dll -> C:\Windows\system32\kernel32.dll
     api-ms-win-core-io-l1-1-1.dll -> C:\Windows\system32\kernel32.dll
   api-ms-win-core-job-l1-1-0.dll -> C:\Windows\system32\kernelbase.dll
```

A kernel32.dll-nek függősége az ntdll.dll, a kernelbase.dll, és különböző Windows Core API-k (pl. memória, fájl- és I/O-kezeléshez.

c.) Keresse meg NTDLL.DLL-t! Mi ennek a szerepe? Vizsgálja meg az exportált függvényeket, milyen információkat kap az NT API-ról!

Az ntdll.dll tartalmazza a Windows Native API-t. Ezek a hívások hajtják végre konkrétan a különböző kernel feladatokat, a Win32 API hívások valójában belül ezeket az NT hívásokat használják.

PI	Ordinal	Hint		Function	Module	Delayed	Demangle
C	N/A	914	(0x00000392)	RtlDoesFileExists_U	C:\Windows\system32\ntdll.dll	False	None
C	N/A	512	(0x00000200)	NtQueryVolumeInformationFile	C:\Windows\system32\ntdll.dll	False	None
C	N/A	361	(0x00000169)	NtFsControlFile	C:\Windows\system32\ntdll.dll	False	None
C	N/A	416	(0x000001a0)	NtOpenFile	C:\Windows\system32\ntdll.dll	False	None
C	N/A	474	(0x000001da)	NtQueryInformationFile	C:\Windows\system32\ntdll.dll	False	None
C	N/A	580	(0x00000244)	NtSetInformationFile	C:\Windows\system32\ntdll.dll	False	None
l C	N/A	278	(0x00000116)	NtCreateFile	C:\Windows\system32\ntdll.dll	False	None
IC.	N/A	572	(0x0000023c)	NtSetEaFile	C:\Windows\system32\ntdll.dll	False	None
IC.	N/A	468	(0x000001d4)	NtQueryEaFile	C:\Windows\system32\ntdll.dll	False	None
IC.	N/A	146	(0x00000092)	LdrQueryImageFileKeyOption	C:\Windows\system32\ntdll.dll	False	None
IC.	N/A	140	(0x0000008c)	LdrOpenImageFileOptionsKey	C:\Windows\system32\ntdll.dll	False	None
IC.	N/A	657	(0x00000291)	NtWriteFile	C:\Windows\system32\ntdll.dll	False	None
IC.	N/A	640	(0x00000280)	NtUnlockFile	C:\Windows\system32\ntdll.dll	False	None
IC.	N/A	519	(0x00000207)	NtReadFile	C:\Windows\system32\ntdll.dll	False	None
IC.	N/A	392	(0x00000188)	NtLockFile	C:\Windows\system32\ntdll.dll	False	None

A Native API-nak sok exportált függvénye van, vannak amelyek fájlkezelésre használhatók (NtCreateFile, NtOpenFile, NtWriteFile, NtReadFile, NtLockFile stb.).

Vannak alapfüggvények is, amelyek számokon (sin, cos, floor) vagy karaktereken (toupper, tolower) dolgoznak.